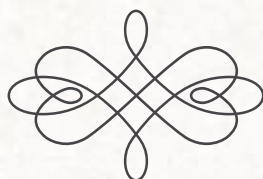

כַּחֲנוּךְ

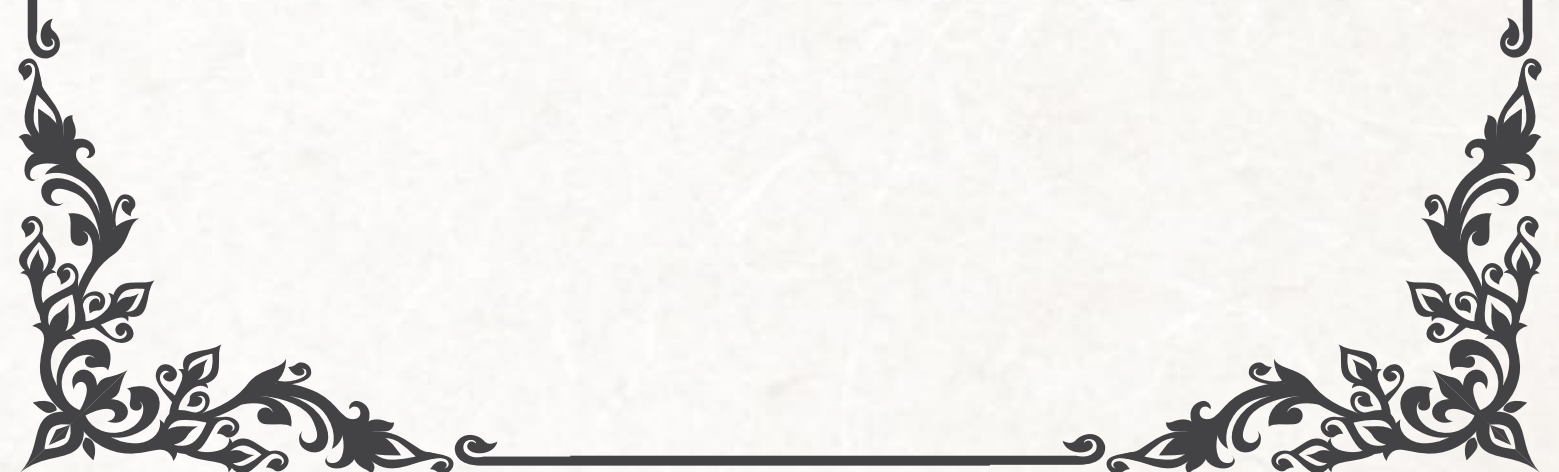
חינוך ומחשבה :

חינוך הלכה למעשה

ממשנתו של

הרב דוד פיירמן

חינוך הלכה למעשה

ממשנתו של
הרב דוד פיירמן

- גיליון מס' 54 -

לחנך

חינוך ומחשבה:

כלי רב עצמה

בגיליון הקודם דברנו על כחה של המילה הטובה ה'תווית החיובית' לעצב ולבנות את האדם.

אך יש לדעת, כי הדברים פועלים גם בכיוון ההפוך.

הכרתי אדם בעל כשרון טבעי לנגינה. בכל הזדמנות חגיגית, שלף את ה'גרמושקה' האקורדיון הישן מנרתיקו, וניגן בו לשביעות רצון כולם. עד... עד, שהגיעה אחיינית קטנה וטיפשונת ופטפטה כנגדו: "מה זה האקורדיון הטרנאנטע המיושן הזה? רק שמונה קלידי בס? הי סבא אתה בכלל מזייף..."

מאותה עת, נגנז האקורדיון, הוא חדל לנגן בו לנצח.

הוא לא נעלב, אלא, פשוט 'הבין' שהוא ככל הנראה מזייף. הנגינה שלו אינה תואמת עוד לעידן ולדור הזה.

נעבור לתיאור מצב דומה, שאולי ארע אי פעם, בבית הכנסת שלכם:

'בעל הקורא' קורא בתורה בטעמים, בנעימה וברהיטות "ברהטים בשקתות המים" קריאה 'חלקה' ומדויקת. עד... עד, שתארע לו טעות ומישהו מהקהל יתקן אותו. מאותו מקום ואילך תארע לו בכל פסוק טעות אחר טעות...

מה קרה? האם 'שר של שכחה' אימץ אותו לחיקו? מהיכן הגיח לפתע שטף הטעויות!?

התשובה לכך, נעוצה בהערה שספג; זו, ערערה את בטחונו, את דימויו העצמי, ובכל פסוק שקרא מכאן ואילך ניקר בו החשש, "האם אני קורא נכון...? ואולי טועה אני...?" הפחד והחשש גרמו לו שאכן יטעה! (מכירים את רוכב האופניים "רק שלא אעלה על האבן הזו, רק שלא אתקל בה" ולבסוף...)

היה הייתה ילדה כישרונית וערנית, כמו כולן. עוד בהיותה בכיתה א', הרימה אצבע לענות לשאלת מורתה. תשובתה, גרמה לפרץ של צחוק בקרב הבנות.

יתכן, כי התשובה הייתה לא ממש שייכת, ומגוחכת. אך סביר יותר, כי הכיתה, שרויה הייתה במצב רוח עליז במיוחד, כך, שכל דבר עורר פרצי צחוק.

מיני אז, לא העזה להניף אצבע ולו פעם נוספת. לא רק בכיתה א', אלא, כל שנות הלימוד בבית הספר היסודי, ועד עצם יום סיומה את הסמינר. זה לא היה מחמת העלבון. זו הייתה 'תובנה'; 'הבנה', כי איננה יכולה עוד לענות תשובות. תשובותיה, אינן מתאימות ואף מעוררות גיחוך.

הוברר הדבר כי בידינו כלי רב עוצמה. כלי שביכולתו לבנות או חלילה להרוס. להחיות או חלילה להפך. יש לתת את מלא תשומת הלב לשימוש בו בתבונה ובזהירות.

הנפש זקוקה להערכה

סח לי איש חינוך בכיר, עדין ואציל נפש: "בילדותי, ידעתי על עצמי, שאני 'עצלן' 'בטלן' וכפי הנראה 'ממני שום דבר לא

חינוך הלכה למעשה

ממשנתו של
הרב דוד פיירמן

- גיליון מס' 54 -

לְחִנּוּךְ

חינוך ומחשבה:

הורים טובים והבית אף הוא 'בית טוב'. האם, הייתה קפדנית מאד בכל הנוגע לסדר וניקיון. קפדנית על גבול הפרפקטציוניזם (נטיית יתר למושלמות). היא דרשה שהחדר יהיה מסודר עם צאתם ללימודים בבקר, באופן מושלם.

אך, 'ילדים כמו ילדים', כשהם מתעוררים משנתם, אינם מבחינים עדיין האם האיר היום או עדיין לילה. הם רוצים רק להמשיך לישון, ולשקוע בחלומות נעימים. אין להם ולו קמצוץ של חשק, לצאת ליום לימודים מפרך, ולהקשיב לשעורים אין סופיים (כמעט). ובוודאי שלא עניין אותם הסדר בחדרם יותר מהשלג דאשתקד. אך, חזקה עליהם גזרת "אדם לעמל יולד", וכוחות חזקים מהם, שלפו אותם בזרוע נטויה, ממיטתם.

בהשראת מצב רוח שכזה, הסתכם התהליך, בדחיפת מספר בגדים בלתי מזוהים, מתחת למגירת הארון. טאטוא האבק אל 'מתחת לשטיח', ובזה תמה המלאכה.

אך לא, היו סטנדרטים גבוהים יותר של סדר וניקיון; כשם שבבתי הארחה, יש 'תקן', נוהל, כיצד מסדרים את החדר ליום הבא, והיא כלל לא התכוונה לוותר עליהם. כשהפתרונות היצירתיים של ילדיה המוכשרים נחשפו (המון כישרונות מתגלים בעתות מצוקה), ועומק הטיוח נתגלה, הפטירה: "אתם עצלנים, לא דוברי אמת, מה ייצא ממכם?..."

אך, את הסגולות היקרות שלהם, שכחה

יצא'. כשבגרתי מעט, והגעתי למקום לימודים חדש, שמעתי מהסובבים 'זמירות אחרות':

"אתה מאד חברותי ומתחשב". "אתה כשרוני, אפשר לסמוך עליך ויש לך כריזמה!" בתחילה, לא האמנתי ו'לא לקחתי את דבריהם ברצינות'. אך לאחר זמן, כשראיתי, כי הם אכן מתכוונים לכך בכנות, ובהגיע יום הולדתי, אף ערכו לי מסיבת יום הולדת, ברוב עם; התחלתי אט אט להאמין כי יש לי ערך. התחלתי לבנות את האישיות שלי, עדי הגעתי הלום"

כששמעתי את סיפורו, התרגשתי מאד! זה נשמע 'על פניו' כסיפור מופת קלאסי, המתחיל עצוב וסופו שמח. (בפי העם 'הפי אנד' - 'סוף טוב - הכל טוב') אך כאשר ערכתי חשבון, מה היה קורה אילו במקום לפגוש חברה מעריכה ובונה, היה נפגש חלילה בחברה שלילית, לאן היה הוא מגיע היום?

כשאנחנו רואים נער מ'בית טוב' ומשפחה איכותית, 'יושב על הברזלים' ומתרועע עם נערים שאינם מתאימים לו, (נערי שוליים) אנחנו שואלים את עצמנו: "מה הוא מוצא בחברתם? הרי הם ממש לא באותה רמה, איזו שפה משותפת יש להם?"

תשובה: הוא מקבל מהם דבר מה שאינו מקבל בבית. הוא מקבל 'הערכה' - 'ערך עצמי'.

שגגת שכחת הערך הייחודי

שימו לב, הורי הנער מהסיפור הקודם, הם

חינוך הלכה למעשה

ממשנתו של
הרב דוד פיירמן

- גיליון מס' 54 -

לְחִנּוּךְ

חינוך ומחשבה:

זו אינה מחמאה גרידא. זו תובנה, שהוא מקבל על עצמו. "אני נדיב, יש לי לב טוב" המסר, יתנגן באזניו כל היום: "אני נדיב, לתת לאח, זה נקרא 'לב טוב', יש לי לב טוב, אם כן, אתן ואחזור ואתן" ישנן מעלות נוספות, אותן שכחה האם לציין;

את הברכה, אותה הילד מקפיד לברך, בנחת, כהלכה, וללא הבלעת מילים, קודם אכילתו ושתייתו. כמו כן את העובדה, כי כשהיא שולחת אותו למכולת, עם רשימת הקניות, חוזר הוא עם כל העודף במדויק. זאת, על אף הפיתוי המוחשי, של אי אלו מיני מתיקה, הניצבים לשטן לו בדרכו, כפיתוי, לקיים בהם 'לקט שכחה ופאה'. אך, הוא מתגבר! ומקיים בנפשו את הפסוק "ולא ידבק בידך מאומה מן החרם..." כלום אין עניין זה ראוי לציון לשבח? שומה עליה לציין, כי זה נקרא 'יושר' נקי כפיים' ואפשר לסמוך עליך.

אמנם כעת, מקפידה היא, על התנהגותם שאינה כראוי (ואף על פי כן, גם אז, יש להזכיר שבחם); אך, לא להזכיר את מעלותיהם כלל, במשך כל תקופת ילדותם? כזאת, לא יעלה על הדעת! תנו לבבכם לדברים כי בנפשנו ובנפש צאצאנו הדברים בהצלחה

משום מה לציין. לשם דוגמה: הילד הגיע, בידו שקית ממתקים שקיבל ביום הולדת של חבר. הוא פתח את השקית, נטל ממתק מכובד והעביר לאחיו.

אני חייב לומר לכם זו, 'מסירות נפש' ממשית! אם תעקבו, תראו, כיצד ילד מחזיק את השקית ביד קמוצה וקפוצה, חזק חזק; "הדק היטב היטב הדק", משל, מחזיק הוא מטמון יקר ערך. כשהוא פותח את השקית ומעניק לאחיו ממתק, דומה הדבר, כאילו נתן חתיכה מעצמו... "יש לך אדם שממונו חביב עליו כנפשו לכך נאמר בכל מאדך..." ויש לך ילד שממתקו חביב עליו מנפשו...

זכורני, מתקופת ילדותי, שהממתקים דאז היו בגודל אחר מאשר אלו של היום... הללו, היו גדולים יותר, צבעוניים יותר... סוכרייה על מקל, דומה הייתה בעיני, כאותם עמודי תאורה כדוריים, המוצבים בגינות... ושקית הממתקים, דומה הייתה לאותו שק ענק, אותו מוציאים אנשי ה'ברינקס', מכספת הבנק. גדוש מזומנים, להתפקע.

כשהילד, פותח שקית שכזו ומעניק לאחיו; חתיכה מנפשו נותן להם! יש להדגיש ולומר לילד "ראיתי שנתת לאחיק, יש לך 'לב טוב'... אתה נותן משלך... אתה 'נדיב'.

סיפורמסר + גיליון ישירות למייל: 9999587k@gmail.com

סיפורים קצרים להאזנה: 079-9180495